

Nr 11.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.; given Stockholms slott den 4 december 1953.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att anlägga härvid fogade förslag till

1) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370); samt

2) lag om ändrad lydelse av 5 § 1 mom. och 47 § samt punkt 5 av anvisningarna till 5 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås, att prästgård skall undantagas från skatteplikt till fastighetsskatt resp. — efter den 1 januari 1955 — från skatteplikt för garantibelopp.

Förslag
till
lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september
1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att följande författningsrum i kommunalskattelagen den 28 september 1928, nämligen

5 § 1 mom.¹ enligt dess avfattning jämlikt lagen den 26 oktober 1951, nr 689,

13 § 2 mom.¹ enligt dess avfattning jämlikt lagen den 30 augusti 1932, nr 411,

24 § 2 mom. enligt dess avfattning jämlikt lagen den 5 juni 1953, nr 404, samt

punkt 5 av anvisningarna till 5 §¹ enligt punktens ursprungliga avfattning,

skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

5 §.

1 mom. Från skatteplikt — — — avsedda byggnader.

Därest under — — — fastighetens värde.

Från skatteplikt till fastighetsskatt undantages vidare prästgård, som avses i ecklesiastik boställsordning.

13 §.

2 mom. I ägares ställe skattskyldig är:

a) den, som innehar fastighet med åborätt, med tomträtt eller med vattenfallsrätt, innehavare av så kallad ofri tomt i stad samt den, som eljest innehar fastighet med ständig eller ärftlig besittningsrätt;

b) innehavare av skogsområde, som blivit av staten upplåtet till bergshanteringens understöd, till kanalbolag eller till stad eller annan menighet; samt

c) innehavare av publikt boställe eller på lön anslagen jord.

Såsom innehavare av publikt boställe eller på lön anslagen jord skall anses den tjänstinnehavare eller annan, som författningsenligt äger nyttja fastigheten eller tillgodonjuta dess avkastning. Beträffande i ecklesiastik boställsordning avsett löneboställe är vederbörande pastorat att anse såsom innehavare.

Skall avkastning — — — fastighetens skogsvärde.

Där beträffande — — — å skogsvärde.

24 §.

2 mom. Är annan — — — före taxeringsåret.

Vad i — — — använda fastighetsdelen.

Har fastighet, — — — icke ske.

Vad i detta moment stadgas skall icke äga tillämpning beträffande fastighet eller, i fall som i andra stycket avses, fastighetsdel, vilken i icke allenast ringa omfattning brukar i förvärvssyfte utnyttjas på annat sätt än för

¹ Betr. lydelsen fr. o. m. den 1 januari 1955 av 5 § 1 mom. och punkt 5 av anvisningarna till 5 §, jfr 1953: 400 och 1954: 000. Vid nyssnämnda tidpunkt upphör vidare 13 § att gälla, se 1953: 400.

uthyrning till stadigvarande bostad eller såsom bostad för ägaren. Ej heller skola bestämmelserna i detta moment tillämpas beträffande publikt boställe.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 5 §.

5. För att skattefrihet enligt 1 mom. d)—i) helt eller delvis skall åtnjutas för byggnad kräves, att den skall i väsentlig utsträckning nyttjas för ändamål, som föranleder skattefrihet. Sålunda är exempelvis byggnad, som i huvudsak tjänar bostadsändamål, i sin helhet underkastad fastighetsskatt, även om i densamma finnes inrymd någon förvaltningslokal. Dock kan bostadsbyggnad vara att anse som sådan oskiljaktig del av en anläggning, att den frihet från fastighetsskatt, som åtnjutes för anläggningen, även bör gälla bostadsbyggnaden. Sålunda är exempelvis en inom ett lasarets område uppförd läkarbostad att anse såsom en del av lasaretsanläggningen.

Föreskriften att, — — — av lokalen.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och skall, utom såvitt avser 24 § 2 mom., äga tillämpning jämväl vid 1954 års taxering.

Vidare skall iakttagas, att denna lag skall, utom såvitt angår 24 § 2 mom., äga giltighet allenast intill dess lagen den 5 juni 1953, nr 400, träder i kraft.

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av 5 § 1 mom. och 47 § samt punkt 5 av anvisningarna till 5 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 5 § 1 mom. och 47 § samt punkt 5 av anvisningarna till 5 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 enligt nämnda författningsrums avfattning jämlikt lagen den 5 juni 1953, nr 400¹, skola — med giltighet från det sistnämnda lag träder i kraft — erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

5 §.

1 mom. Från skatteplikt — — — avsedda byggnader.

Därest under — — — fastighetens värde.

Från skatteplikt undantages vidare prästgård, som avses i ecklesiastik boställsordning.

47 §.

För fastighet, — — — testamentariskt förordnande.

Vad som i föregående stycke sägs om ägare skall i förekommande fall i stället gälla:

¹ Betr. tidigare lydelse av 5 § 1 mom. och punkt 5 av anvisningarna till 5 §, jfr även 1954: 000.

a) den, som innehar fastighet med åborätt, med tomträtt eller med vattenfallsrätt, innehavare av så kallad ofri tomt i stad samt den, som eljest innehar fastighet med ständig eller ärftlig besittningsrätt;

b) innehavare av skogsområde, som blivit av staten upplåtet till bergshanteringsens understöd, till kanalbolag eller till stad eller annan menighet; samt

c) innehavare av publikt boställe eller på lön anslagen jord.

Såsom innehavare av publikt boställe eller på lön anslagen jord skall anses den tjänstinnehavare eller annan, som författningsenligt äger nyttja fastigheten eller tillgodonjuta dess avkastning. Beträffande i ecklesiastik boställsordning avsett löneboställe är vederbörande pastorat att anse såsom innehavare.

Skall avkastning — — — fastighetens skogsvärde.

Där beträffande — — — ingående skogsvärdet.

Garantibelopp beräknas — — — hänsyn härtill.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 5 §.

5. För att skattefrihet enligt 1 mom. d)—i) helt eller delvis skall åtnjutas för byggnad kräves, att den skall i väsentlig utsträckning nyttjas för ändamål, som föranleder skattefrihet. Sålunda är exempelvis byggnad, som i huvudsak tjänar bostadsändamål, i sin helhet skattepliktig, även om i densamma finnes inrymd någon förvaltningslokal. Dock kan bostadsbyggnad vara att anse som sådan oskiljaktig del av en anläggning, att den frihet från skatteplikt, som åtnjutes för anläggningen, även bör gälla bostadsbyggnaden. Sålunda är exempelvis en inom ett lasarets område uppförd läkarbostad att anse såsom en del av lasaretsanläggningen.

Föreskriften att, — — — av lokalen.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 de-
cember 1953.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet fråga om *fri-
tagande av prästgård å landet från skatteplikt* samt anför därvid följande.

Inledning.

Enligt bestämmelser i kommunalskattelagen är präst skyldig utgöra fastighetsskatt för prästgård å landet, som han bebor, ävensom skatt för inkomst därav. Dessa bestämmelser har föranletts därav att enligt 1910 års prästlönereglingslag präst å landet såsom löneförmån ägde rätt till fri bostad å prästgård.

Från och med den 1 januari 1952 har emellertid 1910 års prästlönereglingslag avlösts av det år 1951 antagna prästlönereglementet (SFS 1951 nr 577). Detta reglemente gäller för präst, som icke hos Kungl. Maj:t anmält sig icke vilja övergå å reglementet. Härmed har ett nytt lönesystem anknutet till det statliga lönesystemet införts för prästerna inom den svenska kyrkan. Enligt prästlönereglementet skall, där Kungl. Maj:t så förordnar, domprost, kyrkoherde och komminister m. fl. av vederbörande pastorat tillhandahållas tjänstebostad i prästgård, varom stadgas i ecklesiastik boställsordning. Pastoratet är alltså, där sådant förordnande givits — vilket är det vanliga — skyldigt att bereda församlingsprästen tjänstebostad. Prästen är å andra sidan skyldig att mottaga och bebo honom anvisad tjänstebostad. För denna bostad har prästen att till pastoratet erlägga ersättning i form av avdrag å lönen (bostadsavdrag). Bostadsavdragets storlek är bestämd i prästlönereglementet till belopp som varierar efter de olika ortsgrupperna. Med en sådan reglering av tjänstebostadsfrågan har ansetts böra följa att tjänst innehavaren ej i fortsättningen skall vidkännas sådan kostnad för bostad, som när det gäller förhyrd bostad sedvanligen ävilar hyresvärd. I enlighet härmed skall prästen erhålla ersättning av pastoratet för fastighetsskatt, som han erlagt för prästgården.

På grund av de nu angivna ändrade grunderna för avlöning av präst har under det sist förflutna året uppstått vissa problem beträffande beskattningen av präst, sammanhängande med den nyss återgivna bestämmelsen i kommunalskattelagen. Med anledning härav har av 1950 års skattelags-sakkunniga utarbetats en promemoria med förslag till ändrade bestämmelser rörande skatteplikt för prästgård, vilken promemoria med skrivelse den 21 september 1953 överlämnats till chefen för finansdepartementet.

Vid promemorian fogade författningsförslag torde få såsom *Bihang* fogas vid detta protokoll.

I anledning av nämnda promemoria har, efter remiss, *yttranden* avgivits av kammarkollegiet, kammarrätten, riksskattenämnden, statskontoret, länsstyrelserna i Uppsala, Malmöhus, Hallands, Värmlands och Västernorrlands län, domkapitlen i Uppsala, Lund och Härnösand, Svenska stadsförbundet, Svenska landskommunernas förbund, Svenska landstingsförbundet, Svenska pastoratens riksförbund samt Allmänna svenska prästföreningen.

Gällande bestämmelser.

Enligt 4 § kommunalskattelagen är inom riket belägen fastighet skattepliktig till kommunal fastighetsskatt, i den mån undantag från skatteplikten icke stadgats. Undantagen, vilka finns meddelade i 5 § nämnda lag, hänför sig väsentligen till vissa av staten samt av kommuner eller andra menigheter ägda fastigheter.

Såväl staten som kommuner och andra menigheter är frikallade från kommunal fastighetsskatt bl. a. för byggnader för allmän styrelse eller förvaltning ävensom för kultur- eller rättsvård, ordning eller säkerhet, fattigvård, barnavård, sundhetsvård, religionsvård eller undervisning. Är byggnad helt eller delvis undantagen från skatteplikt, gäller detsamma beträffande tomtområde, som hör till byggnaden. Beträffande skattefriheten gäller dock vissa begränsningar. Om fastighet, som utnyttjas för allmän styrelse eller förvaltning eller därmed likställt ändamål, jämväl användes för industriellt eller därmed jämförligt ändamål eller mot vederlag upplåtes åt annan till begagnande, är motsvarande del av fastighetens värde underkastad skatteplikt.

I 5 § kommunalskattelagen utsäges icke direkt, i vilken utsträckning fastigheter inrymmande tjänstebostäder omfattas av undantagen från skatteplikt. Denna fråga beröres emellertid i anvisningarna till nämnda paragraf.

Sålunda förklaras beträffande staten tillhörig för försvarsändamål avsedd fastighet — vilken är skattefri i den mån den för sådant ändamål nyttjas — att kasernbyggnader och vaktstugor anses vara avsedda för ifrågasvarande ändamål även i den mån i dem är inrymda bostadslägenheter för andra än manskap. Däremot anses ej andra byggnader, som i huvudsak

nyttjas till tjänstebostäder och uthyrningsbostäder, vara avsedda för försvarsändamål. Byggnader, avsedda för mera tillfällig inkvartering vid militära skolor, skjutfält o. dyl., är skattefria, i den mån de användes för dylik inkvartering, men ej i den mån de innehåller fasta bostäder för andra än vaktpersonal. Därest annan byggnad än kasernbyggnad eller vaktstuga i huvudsak nyttjas till försvarsändamål men i densamma tillika är inrymd en mera betydande tjänstebostad, är byggnaden underkastad fastighets-skatt för så stor del av sitt värde, som kan anses skäligen belöpa på den till tjänstebostad nyttjade delen av fastigheten.

För att skattefrihet helt eller delvis skall åtnjutas för byggnader, avsedda för allmän styrelse eller förvaltning eller därmed likställt ändamål, kräves att de skall i väsentlig utsträckning nyttjas för ändamål, som föranleder skattefrihet. I anvisningarna till 5 § kommunalskattelagen framhålles sålunda, att byggnad, som i huvudsak tjänar bostadsändamål, i sin helhet är underkastad fastighetsskatt, även om i densamma finns inrymd någon förvaltningslokal. Dock kan bostadsbyggnad vara att anse som sådan oskiljaktig del av en anläggning, att den frihet från fastighetsskatt, som åtnjutes för anläggningen, även bör gälla bostadsbyggnaden. Sålunda är exempelvis en inom ett lasarets område uppförd läkarbostad att anse såsom en del av lasaretsanläggningen. I praxis har också skoldistriktens tjänstebostäder för folk- och småskollärare undantagits från skatteplikt. Enligt uttryckligt stadgande i nämnda anvisningspunkt är prästgård på landet skattepliktig. Detsamma gäller enligt praxis beträffande bl. a. tjänstebostäder för provinssiällkare, distriktssköterskor och barnmorskor.

Föreskriften att för nämnda allmänna ändamål nyttjad fastighet skall, om den jämväl användes för industriellt eller därmed jämförligt ändamål eller mot vederlag upplåtes åt annan till begagnande, vara skattepliktig för däremot svarande del av fastighetens värde, avser närmast det fall att dylik fastighet delvis utarrenderas eller uthyres. Skatteplikt för viss del av fastighets värde inträder endast om den användning, som är av beskaffenhet att föranleda skatteplikt, ej är av alltför obetydlig omfattning. Den omständigheten, att i förvaltningsfastighet är inrymd bostad om ett eller annat rum för någon till vederbörande förvaltning hörande befattningshavare, medför sålunda ej skatteplikt för någon del av fastigheten. Länsresidens är enligt uttrycklig föreskrift frikallade från skatt även i den mån de tjänar bostadsändamål.

Skyldighet att erlagga fastighetsskatt åligger ägaren av den skattepliktiga fastigheten. I ägarens ställe är dock innehavaren av fastighet i vissa fall skattskyldig. Enligt 13 § kommunalskattelagen gäller detta bl. a. innehavare av publikt boställe, prästgård eller på lön anslagen jord. Som innehavare av dylik fastighet skall anses den tjänstinnehavare eller annan, som författningesenligt äger nyttja fastigheten eller tillgodonjuta dess avkastning. Beträffande i ecklesiastik boställsordning avsett löneboställe är vederbörande pastorat att anse såsom innehavare och beträffande prästgård vederbörande tjänstinnehavare.

Med prästgård avses enligt ecklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932 boställe, som är anvisat till bostad åt prästerlig tjänstinnehavare i territoriellt pastorat. Nämda boställsordning innehåller bestämmelser om anordning och förvaltning av prästgård m. m. Sålunda stadgas bl. a. att prästgård skall förvaltas av pastoratet. De skyldigheter, som enligt lag eller särskild författning åligger fastighets ägare, skall i fråga om prästgård fullgöras av pastoratet.

I vissa fall, särskilt i de större städerna, förekommer att präst tillhandahålls tjänstebostad i fastighet, som icke är prästgård. Å sådan fastighet är kommunalskattelagens bestämmelser rörande prästgård icke tillämpliga.

Ägare av fastighet, för vilken frihet från kommunal fastighetsskatt åtnjutes, är även frikallad från skattskyldighet till kommunal inkomstskatt för inkomst av sådan fastighet genom dess begagnande för det ändamål, som föranledde frihet från fastighetsskatt. Vid taxering till kommunal inkomstskatt skall med ägare av fastighet likställas den som i egenskap av innehavare av fastigheten är skyldig att i ägarens ställe erlagga kommunal fastighetsskatt för densamma. Innehavaren skall sålunda påföras intäkten av fastigheten och åtnjuta vederbörliga avdrag för densamma, däribland s. k. procentavdrag. Har tjänstinnehavare såsom löneförmån innehåft fastighet, för vilken han såsom innehavare är skyldig att i ägarens ställe erlagga kommunal fastighetsskatt, skall den intäkt, som tjänstinnehavaren åtnjuter från fastigheten, av honom upptagas såsom intäkt av jordbruksfastighet eller av annan fastighet. Motsvarande bestämmelser gäller vid taxering till statlig inkomstskatt. Vissa skattesubjekt, bl. a. kommuner och andra menigheter, är emellertid helt frikallade från skattskyldighet till sådan skatt. Detta medför bl. a., att i de fall då pastorat är innehavare av löneboställe eller av prästgård någon statlig inkomstskatt icke utgöres av pastoratet för inkomsten därifrån.

Enligt lag den 5 juni 1953 (nr 400) om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), som träder i kraft den 1 januari 1955, skall fastighetsskatt påföras sista gången på grund av 1954 års fastighetstaxering. Därefter kommer i stället för fastighetsskatt kommunal inkomstskatt att utlagas, beräknad på ett s. k. garantibelopp för fastigheten. Detta garantibelopp beräknas till fyra procent av fastighetens taxeringsvärde för året före taxeringsåret. Garantibeloppet upptages vid den kommunala taxeringen såsom skattepliktig inkomst för den skattskyldige, men å andra sidan äger den skattskyldige vid nämnda taxering från inkomst av fastigheten — i den mån inkomsten förslår därtill — göra avdrag med belopp motsvarande garantibeloppet för fastigheten.

Vissa tidigare förslag i ämnet.

På den tid församlingspräster avlönades bl. a. genom upplåtelse av boställen, vanligen utgörande jordbruksfastighet, och vederbörande präst hade en ställning som på det hela taget kunde jämföras med en ägares, ställde det sig rätt naturligt att den skattskyldighet, som följde med ägande eller därmed jämförligt innehav av fastighet, för prästboställenas del skulle åvila prästen såsom boställshavare.

Genom år 1910 antagna författningar — främst prästlöneregleringslagen och ecklesiastik boställsordning — lades grunden till en väsentlig omgestaltning av det prästerliga avlöningsväsendet. Bland annat inskränktes prästernas boställsförmån därhän, att församlingspräst endast skulle erhålla fri bostad (prästgård). Boställe eller del därav, som icke användes till prästgård, skulle förvaltats för sig under benämningen löneboställe och inkomsten därav disponeras såsom ecklesiastik avlöningstillgång enligt för sådana tillgångar gällande regler. Prästernas skattskyldighet för fastighet blev i motsvarande mån inskränkt.

Under förarbetena till 1928 års kommunalskattelag berördes frågorna om skatteplikt och skattskyldighet för prästgård. Därvid framlades olika förslag till lösning av frågorna. Bl. a. ansåg 1921 års kommunalskattekomité, att prästgårdarna borde undantagas från skatteplikt. I den proposition, som låg till grund för nämnda lagstiftning, avvisades dock denna lösning och prästgård föreslogs bli skattepliktig och skattskyldigheten åvila vederbörande boställshavare. Detta blev även riksdagens beslut.

Genom 1932 års lagstiftning på det kyrkligt-administrativa området markerades än mer, att församlingsprästen icke är boställshavare i egentlig mening. Alltjämt skulle emellertid tjänstebostad fritt upplåtas såsom del av löneförmånerna. Med utgångspunkt från att församlingsprästen icke längre borde betraktas såsom boställshavare föreslogs i propositionen nr 187 till 1932 års riksdag med förslag till ecklesiastik boställsordning m. m. ett tillägg till bestämmelserna i 13 § 2 mom. kommunalskattelagen av innehåll, att beträffande prästgård vederbörande pastorat skulle anses såsom innehavare och sålunda vara skattskyldigt för fastigheten.

Sammansatta andra lag- och jordbruksutskottet vid 1932 års riksdag ansåg sig icke kunna biträda propositionens berörda förslag utan föreslog — vilket ock blev riksdagens beslut — en sådan lydelse av 13 § kommunalskattelagen, att vederbörande tjänst innehavare skulle anses såsom skattskyldig innehavare av prästgård. Såsom skäl mot att ålägga pastoraten skattskyldighet anförde utskottet, att dubbelbeskattning därigenom skulle komma att ske. Utskottet sade sig ha övervägt, huruvida icke den antydda olägenheten skulle kunna undgås genom att prästgårdarna helt befriades från skyldigheten att deltaga i kommunal fastighetsskatt. Ehuru utskottet ansåg starka skäl tala för en sådan åtgärd, ville utskottet dock icke framlägga förslag härom, särskilt som utredning om reform av kommunalbeskattningen då påginge.

Frågan om skatteplikt och skattskyldighet för prästgård var senast föremål för utredning av 1944 års skattesakkunniga, vilka i sitt betänkande (SOU 1945: 35) på grundval av då gällande prästlönebestämmelser föreslog, att skatteplikten skulle bibehållas men skattskyldigheten överföras å pastoraten. De sakkunniga anförde emellertid att praktiska hänsyn kunde tala för prästgårdarnas undantagande från skatteplikt och att åtgärder i sådan riktning därför kunde övervägas.

1950 års skattelagssakkunnigas promemoria.

De sakkunniga framhåller i promemorian, att den nu rådande ordningen, enligt vilken skattskyldigheten formellt förutsattes åvila vederbörande tjänstinnehavare men i realiteten åvilade pastoratet måste betecknas såsom en teknisk oformlighet. Med hänsyn till de ändrade bestämmelserna om prästernas avlöning vore en omläggning av gällande beskattningsregler erforderlig. Härvid vore två alternativ möjliga. Antingen kunde man bibehålla skatteplikten för prästgårdarna men överflytta skattskyldigheten från tjänstinnehavaren till pastoratet eller också kunde prästgårdarna helt undantagas från skatteplikt. De sakkunniga har anført, att vid valet mellan dessa alternativ man å ena sidan hade att beakta, att fastigheter inrymmande tjänstebostäder enligt kommunalskattelagen och därå grundad praxis i regel vore skattepliktiga. Å andra sidan borde emellertid beaktas att i nämnda hänseenden föreläge undantag av sådan art och omfattning, att prästgårdarnas fritagande från skatteplikt numera näppeligen kunde anses strida mot eljest antagna principer för fastigheters uppdelning i skattepliktiga och skattefria. Det vore sålunda att märka att exempelvis länsresidensen vore undantagna från skatteplikt, även där de enhart tjänade bostadsändamål. Vidare vore sådana bostadsbyggnader skattefria, som vore att anse såsom en oskiljaktig del av en skattefri anläggning, exempelvis en läkarbostad uppförd inom ett lasarets område. Vidare hade åt folk- och småskollärare upplåtna tjänstebostäder — även om bostäderna icke varit inrymda i skolbyggnad — i praxis ansetts skattefria.

De sakkunniga har vidare anført.

Beträffande prästgårdarna kan framhållas att de i regel äro belägna i närheten av församlingens kyrkobyggnader eller andra gudstjänstlokaler och för den allmänna uppfattningen framstå såsom anknutna till dessa byggnader och lokaler, vilka äro skattefria. Det är icke allenast prästens privata bostadsbehov, prästgården tillgodoser. Vanligen är prästgårdsbyggnaden betydligt större än vad som kräves härför. Ej sällan nyttjas sålunda utrymmen i prästgården till pastorsexpedition med tillhörande väntrum och arkiv. Jämte kyrkobyggnaden tjänar prästgården dessutom såsom lokal för vissa av prästens ämbetsgöromål. Sålunda förekommer, att vigslar, barndop och andra ämbetsförrättningar äga rum i prästgården, samt att sammanträden och sammankomster av skiftande beskaffenhet hållas därstädes. Åtskilliga av en prästs åligganden förutsätta, att han har möjlighet att på lämpligt sätt mottaga såväl enskilda församlingsmedlemmar som grupper av sådana.

I många fall är det av största betydelse att så kan ske ostört eller i de former, som ett i prästgård inrättat hem kan erbjuda. Även om bostadsändamålet är av stor betydelse tjänar prästgårdsbyggnaden sålunda i regel något av de ändamål, som avses i 5 § 1 mom. d) kommunalskattelagen, nämligen allmän styrelse och förvaltning samt religionsvård och undervisning.

Skattelagssakkunniga har ansett, att med hänsyn till de avvikelser, som i kommunalskattelagen och i praxis redan gjorts från regeln, att tjänstebostäder skulle vara underkastade skatteplikt, ur principiella synpunkter hinder icke föreläge mot att till de skattefria fastigheterna hänföra prästgårdarna med deras blandade natur av bostads- och förvaltningsbyggnad.

Ur praktiska synpunkter vore alternativet med prästgårdarnas undantagande från skatteplikt enligt de sakkunnigas uppfattning avgjort att föredraga. Det borde främst framhållas att den ekonomiska betydelsen av skatteplikten för prästgårdarna vore ytterligt liten. Fastighetsskatten för en prästgård kunde beräknas i genomsnitt uppgå till 150—200 kronor och i varje pastorat funnes som regel blott en eller två prästgårdar. Skatten komme enligt de nya prästlönebestämmelserna att gäldas av vederbörande pastorat och tillfalla vederbörande borgerliga och kyrkliga primärkommun, municipalsamhälle, tingshusbyggnadsskyldige och landsting med den fördelning, som följde av varje samfällighets kommunala utdebitering. Uttagandet av fastighetsskatt innebure sålunda allenast ett överförande av obetydliga belopp mellan kommunala samfälligheter av olika slag. Jämfört med förhållandena under det tidigare lönesystemet torde prästgårdarnas undantagande från skattskyldighet i nuvarande läge över huvud taget medföra en allenast obetydlig minskning av det kommunala skatteunderlaget. Tjänstnehavaren hade nämligen vid taxeringen till kommunal inkomstskatt varit berättigad att från sin inkomst av prästgården — i allmänhet hyresvärdet av den egna bostaden — göra avdrag för vad som skolat anses beskattat genom fastighetsskatten eller med fem procent av taxeringsvärdet. I den mån detta s. k. procentavdrag kunnat utnyttjas hade någon effektiv fastighetsskatt icke utgått, d. v. s. den sammanlagda kommunalskatten hade icke varit högre än om fastighetsskatten icke funnits.

De sakkunniga har vidare påpekat, att prästgårdarnas undantagande från skatteplikt komme att medföra viss lättnad i arbetet med taxering, debitering och uppbörd. Även om denna lättnad icke vore av större betydelse, synetes möjligheten därtill dock böra tillvaratagas, då så kunde ske utan att några olägenheter därav föranleddes.

Frågan om skatteplikten för prästgård torde med hänsyn till sådan fastighets egenart enligt de sakkunnigas mening kunna bedömas utan att anledning därvid föreläge att överväga frågan om ändring av skatteplikten för andra slag av fastigheter. Under remissbehandlingen av 1944 års skatte-sakkunnigas förslag i ämnet hade ifrågasatts, att jämväl biskopsbostäder och klockarboställen borde undantagas från skatteplikt. Emellertid föreläge den skillnaden mellan dessa fastigheter och prästgårdarna, att skatteplikt och skattskyldighet för de förra icke — såsom fallet vore med prästgårdarna

— särskilt reglerades i kommunalskattelagen. Vederbörande tjänstinnehavare — biskopar, klockare och organister — hade såsom följd av löneregleringar i slutet av 1930-talet upphört att vara boställshavare, varför skattskyldighet för sådant boställe icke — annat än möjligen i något övergångsfall — åvilade tjänstinnehavaren. Frågan om skattskyldighet för de nämnda fastigheterna syntes därför icke aktuell i nu förevarande sammanhang.

Av de skäl, för vilka nu redogjorts, har 1950 års skattelagssakkunniga förordnat sådan ändring i kommunalskattelagen, att prästgård bleve undantagen från skatteplikt enligt nämnda lag.

Om prästgårdarna undantoges från fastighetsskatt, skulle detta enligt 1950 års skattelagssakkunniga få den konsekvensen att inkomst av prästgård jämlikt 7 § g) förordningen om statlig inkomstskatt icke längre bleve föremål för statlig inkomstskatt. Samma verkan skulle för övrigt inträda vid överflyttning av skattskyldigheten till pastoraten, enär dessa i likhet med andra kommuner vore frikallade från skattskyldighet till statlig inkomstskatt. Även detta skattebortfall kompenseras emellertid av ökad skatteintäkt i samband med prästlönens omläggning till bruttolön.

Den ändring i kommunalskattelagen avseende fastighetsskatten, som genomförts vid 1953 års riksdag, vore av teknisk natur och påverkade icke bedömandet av förevarande fråga. De sakkunniga ansåge det vara önskvärt, att de föreslagna bestämmelserna kunde tillämpas redan vid 1954 års taxering, och hade därför upprättat förslag till ändring av kommunalskattelagen dels i dess nu gällande lydelse och dels i den lydelse, lagen komme att få för tiden från och med den 1 januari 1955.

Övergångsbestämmelser i anslutning till den föreslagna författningsändringen ansåge de sakkunniga icke erforderliga. Förslaget torde utan olägenhet kunna tillämpas även beträffande präst, å vilken det nya lönereglementet icke bleve tillämpligt. Självfallet bleve i dylikt fall värdet å förmånen att nyttja prästgård att behandla såsom skattepliktig intäkt av tjänst för vederbörande befattningshavare.

Remissyttrandena.

De hörda myndigheterna och organisationerna har varit ense om att skattskyldighet för prästgård icke längre borde åvila tjänstinnehavaren. Samtliga remissinstanser utom kammarrätten tillstyrker eller lämnar utan erinran 1950 års skattelagssakkunnigas förslag att prästgård undantages från skatteplikt.

Från remissyttrandena torde följande få här återgivas.

Domkapitlet i Uppsala har framhållit, att prästgård anslöte sig till och vore att anse såsom en oskiljaktig del av församlingens kyrkobyggnader, vilka vore skattefria. I jämförelse med lärarpersonalens bostäder syntes denna anslutning än mer oskiljaktig. Pastorsexpedition med arkiv vore sålunda som regel inrymd i eller sammanbyggd med prästgården. I präst-

gården förekomme ofta ämbetsförrättningar och där hölles sammanträden och sammankomster av skiftande beskaffenhet. Prästerskapets arbete omspände slutligen ett rikt fält av s. k. frivillig kyrklig verksamhet, som för att ge tillfredsställande resultat i regel förutsatte möjlighet för prästen att på lämpligt sätt i sitt hem mottaga såväl enskilda församlingsmedlemmar som grupper av sådana. Prästgårdsbyggnaderna tjänade sålunda jämväl allmän styrelse och förvaltning samt religionsvård och undervisning och vore därför av den art, att de enligt den praxis som i övrigt tillämpats kunde och borde undantagas från skatteplikt enligt kommunalskattelagen.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har anfört, att länsstyrelsen funne det riktigt att frågan om prästgårdarnas skattemässiga behandling nu omprövades med hänsyn till den situation som uppkommit i och med ikraftträdandet av det år 1951 antagna prästlönereglementet. Skattelagssakkunnigas förslag att undanta prästgårdarna från skatteplikt vore ur praktiska synpunkter avgjort att föredraga framför alternativet att bibehålla skatteplikten med överflyttning av skattskyldigheten å pastoraten. Emellertid kunde förslaget ge anledning till betänkligheter ur den synpunkten, att liknande skäl för skattefrihet möjligen skulle kunna åberopas beträffande andra tjänstebostäder, som även i fortsättningen skulle vara skattepliktiga. Å andra sidan intoge prästgårdarna en särställning såtillvida, att de i regel inrymde lokaler för administrativa uppgifter till det borgerliga eller kyrkliga samhällets gagn. Det kunde med hänsyn härtill icke anses omotiverat att betrakta prästgården som en oskiljaktig del av församlingens kyrkobyggnader.

Liknande synpunkter har anförts av *länsstyrelsen i Uppsala län*.

Riksskattenämnden har anfört, att den av skattelagssakkunniga föreslagna lösningen torde vara den mest rationella och enligt riksskattenämndens mening icke behöfde möta principiella betänkligheter. Av särskild betydelse vore de praktiska fördelar som därigenom vunnes. Frågan om prästernas inkomstbeskattning finge också sin naturliga lösning därigenom att bostadsförmånen för dem — liksom för folkskollärare och andra grupper av tjänstebostadsinnehavare — komme att betraktas såsom en tjänsteinkomst.

Svenska landstingsförbundet har ansett, att den minskning av skatteunderlaget för landstingsskatt, som förslagets realiserande komme att medföra, av allt att döma torde bli mycket obetydlig och ej borde utgöra hinder för genomförandet av den ur andra synpunkter önskvärda reformen på detta område.

Kammarrätten, som avstyrkt skattelagssakkunnigas förslag, har erinrat om att kammarrätten tidigare i anledning av 1944 års skattesakkunnigas betänkande angående vissa spörsmål på den allmänna kommunalbeskattningens område avgivit utlåtande beträffande såväl frågan om skatteplikt för prästgård som spörsmålet om skattskyldighet för prästgård.

Beträffande frågan om skatteplikt för prästgård, har kammarrätten anfört att kammarrätten i sitt tidigare utlåtande med instämmande i 1944 års skattesakkunnigas uttalande hemställt, att någon ändring i skatteplikten

för prästgårdar, vilken bestått ända sedan åtminstone tillkomsten av 1883 års bevillningsförordning, icke måtte vidtagas.

Vidare anför kammarrätten beträffande denna fråga.

1950 års skattelagssakkunniga hava såsom stöd för sitt förslag om prästgårdars undantagande från skatteplikt anført, att en sådan åtgärd numera näppeligen kunde anses strida mot eljest antagna principer för fastigheters uppdelning i skattepliktiga och skattefria. Kammarrätten kan icke ansluta sig till denna uppfattning. Av 5 § kommunalskattelagen framgår, att skattefrihet föreligger för vissa staten, kommuner, menigheter och allmännyttiga institutioner tillhöriga fastigheter allenast för det fall och i den mån fastigheterna nyttjas för vissa i lagrummet uppräknade allmännyttiga ändamål. Till sådana ändamål hänföras bland annat allmän styrelse eller förvaltning samt religionsvård. Tillhandahållande av bostäder har däremot icke betraktats såsom sådan samhällsuppgift, som kan föranleda skattefrihet. Sålunda stadgas att, därest fastighet, som nyttjas för sådant ändamål som föranleder skattefrihet, jämväl till viss del vederlag upplåtes åt annan, skatteplikt föreligger för denna del av fastigheten. Tillika stadgas i anvisningarna till 5 § att byggnad, som i huvudsak tjänar bostadsändamål, är i sin helhet underkastad fastighetsskatt, även om i densamma finnes inrymd någon förvaltningslokal. Huvudregeln att fastighet, som nyttjas till bostad, är skattepliktig gäller även för tjänstebostäder. Undantag härifrån har enligt författningen gjorts allenast för det fall, att en tjänstebostad utgör en mindre och oskiljaktig del av en eijest skattefri anläggning, exempelvis läkarbostad å lasaretsfastighet. Då i anvisningarna till 5 § utsagts, att prästgård är skattepliktig, torde detta närmast få uppfattas såsom ett förtydligande av innebörden av huvudregeln. Lagstiftaren har därvid otvivelaktigt utgått ifrån, att prästgård i huvudsak tjänade bostadsändamål, ehuru däri därjämte kunde finnas inrymd någon förvaltningslokal. Vad angår länsresidensens frikallande från skatteplikt, finnes skäl antaga, att detta haft sin grund i att residensen ansetts till övervägande del avsedda och nyttjade för förvaltningsändamål. Beträffande de i praxis från skatteplikt fritagna tjänstebostäderna för folkskollärare får kammarrätten erinra om att kammarrätten i sitt utlåtande den 17 december 1945 tillstyrkt, att föreskrift meddelades, varav framginge, att dessa bostäder skulle vara skattepliktiga.

1950 års skattelagssakkunniga hava i det framlagda förslaget anført vissa exempel på prästgårdars utnyttjande för förvaltningsändamål, religionsvård och undervisning. De sakkunniga hava dock icke påstått, att sådana förändringar i prästgårdarnas användning skett, att de numera till övervägande del skulle nyttjas för ändamål, som föranleder skattefrihet, och allenast sekundärt för bostadsändamål. Enligt kammarrättens uppfattning saknas anledning antaga annat än att prästgårdarna alltjämt till huvudsaklig del användas till bostäder. Vid sådant förhållande komme enligt kammarrättens mening ett fritagande av prästgårdarna från fastighetsskatt att innebära ett betydelsefullt avsteg från en grundläggande regel på den kommunala fastighetsbeskattnings område. De i förslaget åberopade undantagen från huvudregeln om skatteplikt för fastighet, som nyttjas till bostad, kunna icke anses hava den betydelse, som 1950 års skattelagssakkunniga tillmätt dem.

Det synes kammarrätten, som om ett frångående av huvudprincipen om skatteplikt för tjänstebostäder beträffande prästgård med sannolikhet skulle medföra krav på fritagande från skatteplikt jämväl beträffande andra grupper av tjänstebostäder. Enligt kammarrättens mening kan det nämligen icke anses motiverat att giva prästgårdarna en undantagsställning i berörda

avseende. Det torde då knappast kunna underlåtas att genomföra betydande utvidgningar av skattefriheten med avseende å såväl staten som kommuner och andra menigheter tillhöriga tjänstebostäder. En allmän utvidgning av skattefriheten för de offentliga rättssubjektens fastigheter är emellertid, såsom framhållits av 1944 års skattesakkunniga, ägnad att väcka starka betänkligheter.

Såsom huvudargument för prästgårdarnas fritagande från skatteplikt har av de sakkunniga anförts, att detta skulle medföra fördelar ur praktiska synpunkter såsom lättnader i arbetet med taxering, debitering och upp-börd. Såvitt kammarrätten kan bedöma, torde de praktiska fördelarna hava ytterst ringa omfattning. Å andra sidan synas några väsentliga praktiska olägenheter icke vara förenade med ett bibehållande av skatteplikten. Vid sådant förhållande torde enligt kammarrättens mening alltför stort avseende icke böra fästas vid de åberopade praktiska synpunkterna.

Kammarrätten har därför funnit 1950 års skattelagssakkunniga icke hava förebragt skäl, som kunde föranleda kammarrätten att frångå sin tidigare i ämnet uttalade uppfattning.

Domkapitlet i Härnösand har berört uttalandena i den remitterade promemorian beträffande biskopsgårdarnas behandling i skattehänseende och hemställt att dessa tillerkändes skattefrihet, trots att de ej särskilt reglerats i kommunalskattelagen. Som skäl härför har domkapitlet anført, att redan i proposition nr 242 till 1936 års riksdag chefen för ecklesiastikdepartementet utgått från att biskopsgårdarnas undantagande från den kommunala fastighetsskatteplikten skulle komma under övervägande i samband med revision av kommunalskattelagstiftningen. Då jämväl landshövdingeresiden-sen (även sådana som ej tillika innehölle länsstyrelselokaler), med vilka biskopsgårdar i flera hänseenden plägat likställas, vore skattefria, måste domkapitlet anse att biskopsgårdarnas befrielse i detta sammanhang låge mycket nära till hands. Samma skäl som sammansatta lag- och jordbruksutskottet vid 1932 års riksdag anført som skäl mot att ålägga pastoraten skattskyldighet för prästgård, kunde anföras i detta avseende då biskopsgård eljest bleve dubbelbeskattad: skatt erlades dels av biskopen som förmån av fri bostad och dels av kyrkofonden som vanlig fastighetsskatt. Så snart sådan dubbelbeskattning ej kunde undvikas genom att ingen skattskyldig kunde tillgodonjuta procentavdrag, måste skattefrihet vara naturlig.

Beträffande ikraftträdandet av den föreslagna reformen har *riksskatte-nämnden* och *länsstyrelsen i Uppsala län* särskilt understrukit angelägenheten av att de föreslagna bestämmelserna bleve tillämpliga redan vid 1954 års taxering.

Riksskattenämnden och kammarrätten har gjort vissa erinringar mot den föreslagna lydelsen av lagtexterna. Sålunda har *kammarrätten* anført att ett stadgande, innefattande skattefrihet för prästgård, icke såsom föreslagits borde placeras i punkt 5 av anvisningarna till 5 § kommunalskattelagen. Nämnda anvisningspunkt gäve nämligen uttryck för huvudregeln, att det väsentliga ändamålet för en fastighets nyttjande vore avgörande för om skatte-

plikt förelåge. Då en föreskrift om skattefrihet för prästgård skulle strida mot nämnda huvudregel, kunde en dylik bestämmelse icke inlemmas i anvisningspunkten utan att strida mot dess mål i övrigt. En bestämmelse om skattefrihet för prästgård borde därför, för att icke bryta mot systematiken, ha sin plats i 5 § under självständig punkt. Jämväl riksskattenämnden har ansett att skattefriheten för prästgårdarna borde direkt angivas i huvudstadgandet i 5 § kommunalskattelagen i stället för i anvisningarna till samma paragraf. Lämpligen borde därvid den föreslagna skattefriheten regleras genom en uttrycklig bestämmelse i 5 § 1 mom. h) kommunalskattelagen.

Departementschefen.

Med hänsyn till att präst enligt det nya prästlönereglementet i regel icke längre äger rätt till fri bostad utan närmast intar ställningen av hyresgäst gentemot pastoratet är det nödvändigt att — som 1950 års skattelagsakkunniga framhållit — vidtaga vissa ändringar i kommunalskattelagens regler om skatteförhållandena beträffande prästgård. Sålunda bör det i 13 § 2 mom. intagna stadgandet att tjänstinnehavare skall vara i ägarens ställe skattskyldig för prästgård icke längre kvarstå oförändrat.

För att befria tjänstinnehavaren från skattskyldighet är två alternativ länkbara. Enligt det ena skulle man nöja sig med att med bibehållen skatteplikt för prästgård överflytta skattskyldigheten från prästen till pastoratet. Enligt det andra alternativet skulle man gå ett steg längre och undantaga prästgårdarna från skatteplikt. Vid valet mellan dessa två möjligheter har de sakkunniga av skäl, för vilka jag tidigare redogjort, stannat för den senare. Detta alternativ har också förordats av det övervägande antalet remissinstanser. Flera av dessa har uttryckligen förklarat att principiella betänkligheter mot ett sådant undantagande från skatteplikt icke behövde hysas. De praktiska fördelarna med denna lösning har också i remissyttrandena ansetts vara av viss betydelse.

Kammarrätten, som är den enda remissmyndighet som avstyrkt genomförandet av det av de sakkunniga förordade alternativet, har i huvudsak framhållit att ett fritagande av prästgårdarna från fastighetsskatt skulle innebära ett avsteg från huvudprincipen om skatteplikt för tjänstebostäder. Enligt kammarrättens åsikt saknades anledning att antaga annat än att prästgårdarna alltjämt till huvudsaklig del användes till bostäder. Alltför stort avseende borde enligt kammarrättens mening icke fästas vid de åberopade praktiska fördelarna, vilka för övrigt syntes ha ringa omfattning.

Vid bedömande av den här aktualiserade frågan bör beaktas att prästgårdarna såsom vitsordats från flera remissinstanser har ringa betydelse som skatteobjekt. Därest prästgårdarna skulle undantagas från skatteplikt till fastighetsskatt skulle jämfört med nuvarande förhållanden resultatet i beskattningshänseende i många fall icke innebära annat än något förändrade proportioner mellan skatten till den kyrkliga kommunen och skatten

till den borgerliga kommunen. I de fall då medlemmarna i den kyrkliga kommunen och i den borgerliga kommunen är desamma skulle någon förändring i den enskilde kommunmedlemmens skatteböroda icke inträffa. En sådan överensstämmelse föreligger visserligen icke alltid, men med hänsyn till de ringa skattebelopp, som inflyter för prästgårdar, torde i stort sett någon nämnvärd skillnad icke inträda i den enskilde kommunmedlemmens skatteböroda. Landstingen, vilka i händelse av skattefrihet för prästgård dock skulle få vidkännas ett bortfall av skatteunderlag, ehuru av mycket ringa omfattning, har genom sitt förbund förklarat sig icke ha något att erinra mot 1950 års skattelagssakkunnigas förslag.

I samband med anmälan i propositionen nr 186 till 1953 års riksdag av lagstiftningen om inarbetande av fastighetsskatten i den kommunala inkomstskatten och om sänkning av repartitionstalet för fastighet anförde jag bl. a., att dessa reformer kunde karakteriseras som ett led i en successiv avveckling av garantiskattsystemet och att man, sedan verkningarna av reformerna kunde konstateras, borde verkställa en förnyad utredning rörande fastighetsbeskattningen, avseende att utröna vilka konsekvenser avskaffandet av denna beskattning skulle medföra. Detta uttalande mötte icke någon erinran från riksdagens sida. I ett läge, där man sålunda tagit ett klart steg mot fastighetsskattens avveckling, synes endast tungt vägande skäl böra förleda att beträffande en grupp av fastigheter införa helt nya skattskyldiga. Sådana skäl torde icke föreligga i förevarande fall, låt vara att förslaget att befria prästgårdarna från skatteplikt ur principiell synpunkt icke är invändningsfritt.

För den av 1950 års skattelagssakkunniga föreslagna lösningen talar också att därigenom uppkommer vissa praktiska fördelar, även om såsom kammarrätten framhållit betydelsen därav icke bör överdrivas. Ytterligare vinnas den fördelen att likställighet i beskattningsavseende skulle uppkomma mellan lärarbostäder och prästgårdar.

Med hänsyn till det anförda anser jag mig böra förorda 1950 års skattelagssakkunnigas förslag att undantaga prästgårdarna från skatteplikt.

Vad beträffar övriga av kommun tillhandahållna tjänstebostäder torde anledning icke föreligga att nu föreslå någon ändring av gällande bestämmelser. Icke heller synes i detta sammanhang böra upptagas frågan om skatteplikt för biskopsgård.

Beträffande utformningen av lagtexten bör som kammarrätten och riksskattenämnden påpekat en bestämmelse om att prästgård skall vara undantagen från skatteplikt lämpligen intagas i 5 § kommunalskattelagen och icke i anvisningarna till samma paragraf. Därjämte bör vissa ändringar av teknisk natur vidtagas i de sakkunnigas författningsförslag.

De föreslagna bestämmelserna bör som i promemorian framhållits tillämpas första gången vid 1954 års taxering.

Departementschefens hemställan.

I enlighet med det anförda har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370); samt

2) lag om ändrad lydelse av 5 § 1 mom. och 47 § samt punkt 5 av anvisningarna till 5 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Föredragande departementschefen hemställer, att förenämnda författningsförslag måtte genom proposition föreläggas 1954 års riksdag till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Ulf Thorselius.

Bihang.

1950 års skattelagssakkunnigas förslag

till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 13 § 2 mom. samt punkt 5 av anvisningarna till 5 § kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

13 §.

2 mom. I ägares ställe skattskyldig är:

a) den, som innehar fastighet med åborätt, med tomträtt eller med vattenfallsrätt, innehavare av så kallad ofri tomt i stad samt den, som eljest innehar fastighet med ständig eller ärftlig besittningsrätt;

b) innehavare av skogsområde, som blivit av staten upplåtet till bergshandterings understöd, till kanalbolag eller till stad eller annan menighet; samt

c) innehavare av publikt boställe eller på lön anslagen jord.

Såsom innehavare av publikt boställe eller på lön anslagen jord skall anses den tjänst innehavare eller annan, som författningsenligt äger nyttja fastigheten eller tillgodonjuta dess avkastning. Beträffande i ecklesiastik boställsordning avsett löneboställe är vederbörande pastorat att anse såsom innehavare.

Skall avkastning — — — fastighetens skogsvärde.

Där beträffande — — — å skogsvärde.

Anvisningar

till 5 §.

För att skattefrihet enligt 1 mom. d)—i) helt eller delvis skall åtnjutas för byggnad kräves, att den skall i väsentlig utsträckning nyttjas för ändamål, som föranleder skattefrihet. Sålunda är exempelvis byggnad, som i huvudsak tjänar bostadsändamål, i sin helhet underkastad fastighetsskatt, även om i densamma finnes inrymd någon förvaltningslokal. Dock kan bostadsbyggnad vara att anse som sådan oskiljaktig del av en anläggning, att den frihet från fastighetsskatt, som åtnjutes för anläggningen, även bör gälla bostadsbyggnaden. Sålunda är exempelvis en inom ett lasarets område uppförd läkarbostad att anse såsom en del av lasaretsanläggningen. Prästgård, som avses i ecklesiastik boställsordning, är undantagen från skatteplikt.

Föreskriften att — — — av lokalen.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och äger tillämpning vid 1954 års taxering.

¹ Senaste lydelse av 13 § 2 mom. se 1932:411.

1950 års skattelagssakkunnigas förslag
till
lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september
1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 24 § 2 mom., 47 § samt punkt 5 av anvisningarna till 5 § kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

24 §.

2 mom. Är annan — — — före taxeringsåret.

Vad i — — — använda fastighetsdelen.

Har fastighet — — — icke ske.

Vad i detta moment stadgas skall icke äga tillämpning beträffande fastighet eller, i fall som i andra stycket avses, fastighetsdel, vilken i icke allenast ringa omfattning brukar i förvärvssyfte utnyttjas på annat sätt än för uthyrning till stadigvarande bostad eller såsom bostad för ägaren. Ej heller skola bestämmelserna i detta moment tillämpas beträffande publikt boställe.

(Se vidare anvisningarna.)

47 §.

För fastighet — — — testamentariskt förordnande.

Vad som i föregående stycke sägs om ägare skall i förekommande fall i stället gälla:

a) den, som innehar fastighet med åborätt, med tomträtt eller med vattenfallsrätt, innehavare av så kallad ofri tomt i stad samt den, som eljest innehar fastighet med ständig eller ärftlig besittningsrätt;

b) innehavare av skogsområde, som blivit av staten upplåtet till bergshanteringens understöd, till kanalbolag eller till stad eller annan menighet; samt

c) innehavare av publikt boställe eller på lön anslagen jord.

Såsom innehavare av publikt boställe eller på lön anslagen jord skall anses den tjänstinnehavare eller annan, som författningsenligt äger nyttja fastigheten eller tillgodonjuta dess avkastning. Beträffande i ecklesiastik boställsordning avsett löneboställe är vederbörande pastorat att anse såsom innehavare.

Skall avkastning — — — fastighetens skogsvärde.

Där beträffande — — — ingående skogsvärdet.

Garantibeloppet beräknas — — — hänsyn härtill.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 5 §.

5. För att skattefrihet enligt 1 mom. d)—i) helt eller delvis skall åtnjutas för byggnad kräves, att den skall i väsentlig utsträckning nyttjas för ändamål, som föranleder skattefrihet. Sålunda är exempelvis byggnad, som i

¹ Senaste lydelse av 24 § 2 mom. se 1953:404 samt av 47 § och punkt 5 av anvisningarna till 5 § se 1953:400.

huvudsak tjänar bostadsändamål, i sin helhet skattepliktig, även om i densamma finnes inrymd någon förvaltningslokal. Dock kan bostadsbyggnad vara att anse som sådan oskiljaktig del av en anläggning, att den frihet från skatteplikt, som åtnjutes för anläggningen, även bör gälla bostadsbyggnaden. Sålunda är exempelvis en inom ett lasarets område uppförd läkarbostad att anse såsom en del av lasaretsanläggningen. Prästgård, som avses i ecklesiastik boställsordning, är undantagen från skatteplikt.

Föreskriften att — — — av lokalen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1955.